

Khuyết tật Trí tuệ (Intellectual Disability)

Khuyết tật trí tuệ là gì? (What is intellectual disability?)

Khi một đứa trẻ bị trì chậm nặng nề trên mặt tiếp thu học tập và sự trì chậm này ảnh hưởng đến nhiều lĩnh vực khác trên sự phát triển của đứa trẻ (chậm phát triển tổng thể, global delay) và có khả năng sẽ kéo dài suốt đời như thế, các nhà chuyên môn sẽ nói đứa trẻ này bị khuyết tật trí tuệ.

Khuyết tật trí tuệ được định nghĩa như “chức năng trí tuệ tổng quát thấp được đo lường qua Bảng Thương số Thông minh (Intelligence Quotient Score (IQ), trước khi đứa trẻ lên 18 tuổi”. Trẻ em bị bệnh, thường bị trì chậm nặng nề so với trẻ em đồng trang lứa trên mặt tiếp thu các kỹ năng mới cần có cho việc học tập hoặc sinh hoạt cuộc sống hàng ngày. Mức độ khiếm khuyết có thể thay đổi đáng kể và được xếp hạng như ‘nhẹ, trung, nặng hoặc sâu đậm’. Trên thế giới người ta dùng nhiều ngôn từ khác nhau để chỉ sự khuyết tật trí tuệ, thí dụ như ở Mỹ, các nhà chuyên môn gọi là một đứa trẻ bị trì độn tâm thần.

Chẩn đoán một đứa trẻ bị khuyết tật trí tuệ bằng cách nào? (How is a child diagnosed with intellectual disability?)

Tỷ lệ phát triển của trẻ em khác biệt nhau rất cao. Nếu quý vị có những quan ngại về sự phát triển của con cái, hãy nói chuyện với y tá ấu nhi, thầy cô giáo, bác sĩ gia đình hoặc bác sĩ nhi đồng. Các lý do mà phụ huynh và nhà chuyên môn có thể nghi ngờ [một đứa bé] bị khuyết tật trí tuệ gồm có quá trình bị di truyền chậm phát triển hoặc đứa trẻ luôn bị khó khăn trong việc học tập ở trường học.

Để chẩn đoán một đứa bé có thể bị khuyết tật trí tuệ, chúng phải trải qua một cuộc thẩm định chính thức do một chuyên viên tâm lý hoặc cố vấn học đường thực hiện. Thẩm định bao gồm thu thập các chi tiết về đứa bé từ cha mẹ của chúng, từ trung tâm giữ trẻ hoặc trường học, từ các chuyên gia trị liệu và bác sĩ cũng như qua quan sát và tương tác với đứa bé. Một cuộc kiểm tra trí thông minh (IQ) chính thức có thể bao gồm một loạt những sự kiểm tra như định danh các hình ảnh, hoàn tất các trò chơi lắp hình và câu đố và trả lời các câu hỏi.

Có thể giúp đỡ bằng cách nào? (What can be done to help?)

Trẻ em bị khuyết tật trí tuệ sẽ tiếp tục học tập và phát triển các kỹ năng mới, nhưng theo tốc độ riêng của chúng. Chúng thường cần nhiều thời gian hơn và tập luyện lâu hơn các đứa trẻ đồng lứa tuổi

Một khi đã được chẩn đoán bị một khuyết tật trí tuệ, đứa trẻ có thể được yểm trợ thêm ở trường học và tại nhà để giúp chúng học theo khả năng tối đa của chúng. Có nhiều chọn lựa cho sự giáo dục [đứa trẻ] bao gồm trợ giúp riêng thêm trong lớp học chính mạch, một lớp học đặc biệt trong trường học chính mạch hoặc một trường học được thiết kế riêng cho những trẻ em bị khuyết tật trí tuệ. Chuyên viên chỉnh ngôn, chuyên viên phục hoạt chức năng và chuyên viên tâm lý có thể giúp thêm ở trường học hoặc tại nhà.

Trẻ em bị khuyết tật trí tuệ đều khác biệt với nhau – một số cần hỗ trợ để sống độc lập trong cộng đồng, một số khác sẽ sống cuộc sống độc lập có thể chỉ với một vài khó khăn trên mặt đọc và viết chữ. Có một đứa con được chẩn đoán bị khuyết tật trí tuệ có thể làm cho gia đình bức xúc vì họ có thể cảm thấy họ cần phải sắp xếp những kế hoạch khác cho tương lai.

Mọi trẻ em đều có ưu và nhược điểm của chúng. Gây dựng sự tự trọng là quan trọng để được tự tin mà học các kỹ năng mới.

Nguyên nhân gây ra khuyết tật trí tuệ?

(What causes intellectual disability?)

Có nhiều nguyên nhân có thể làm cho trẻ em bị khuyết tật trí tuệ, nhưng hầu hết thường không tìm thấy nguyên nhân. Các nguyên nhân có thể bao gồm:

- điều kiện di truyền – thí dụ Hội chứng Down hoặc hội chứng X mỏng manh
- bị thương ở đầu hoặc não bộ
- một số loại nhiễm trùng, thí dụ viêm màng não
- các bệnh mãn tính hoặc ma túy/ thuốc men sử dụng trước khi em bé được sinh ra
- các biến chứng trong lúc sinh nở em bé

Điều quan trọng là con em của quý vị cần được bác sĩ gia đình hoặc bác sĩ nhi đồng kiểm tra đầy đủ để nói về nguyên nhân có thể gây nên và các bệnh tình liên hệ.

Có sự hỗ trợ không?

(What support is there?)

Nhiều dịch vụ có thể cung cấp hỗ trợ và thông tin đến gia đình:

- Bác sĩ gia đình hoặc bác sĩ nhi đồng của quý vị
- Cố vấn học đường
- Bộ Cao niên, Khuyết tật và Săn sóc Tại Gia (Ageing, Disability and Home Care (ADHC), www.adhc.nsw.gov.au)
- Hội Trẻ em bị Khuyết tật (The Association for Children with a Disability (ACD NSW) điện thoại – 1300 851 603. www.acdsw.org.au.)

- Săn sóc Viên NSW (Carer's NSW) – điện thoại: 1800 242 636
www.carersnsw.asn.au
- Đường dây Phụ huynh (Parent line) – Điện thoại: 1300 1300 52, một dịch vụ trực 24 giờ dành cho phụ huynh các trẻ em từ 0-18 tuổi do các cố vấn chuyên nghiệp phụ trách. Cung cấp ý kiến và thông tin về những dịch vụ giới thiệu thích hợp.
- MyTime, nhóm yểm trợ địa phương cho phụ huynh và các săn sóc viên của trẻ em bị khuyết tật hoặc bệnh mãn tính www.mytime.net.au
- Hội Yểm Trợ Người khuyết Tật Đa Văn Hoá NSW (Multicultural Disability Advocacy Association of NSW) Điện thoại 9891 6400

Xin hãy nhớ

- **Trẻ em bị khuyết tật trí tuệ có khả năng khác nhau trên mặt học tập và thành tựu về lâu về dài của chúng.**
- **Các yếu tố khác như cá tính, bị thêm một khuyết tật khác và hỗ trợ xã hội cũng có thể giữ một vai trò quan trọng cho khả năng học hỏi được bao nhiêu của đứa trẻ.**
- **Đưa trẻ em càng sớm được phát hiện bị khuyết tật trí tuệ và các dịch vụ hỗ trợ càng sớm được sắp xếp bao nhiêu, kết quả sẽ càng tốt cho đứa trẻ bấy nhiêu.**
- **Điều quan trọng là tìm kiếm các ưu điểm cá nhân và tán thưởng các thành tựu.**
- **Có nhiều dịch vụ sẵn có để hỗ trợ cho người bị khuyết tật và gia đình của họ.**

Dịch phí cho tờ dữ kiện này do the Early Childhood Intervention Coordination Project (ECICP) tài trợ. Cơ quan ECICP cảm tạ Sydney Children's Hospital Network and Kaleidoscop, Hunter Children's Health Network đã chấp thuận cho phiên dịch tài liệu này.